

"פיגור השכלתי" עם תעודות

בספר חדש מנתח ד"ר אברהם פרנק מקיבוץ גן שמואל כיצד נוטל משרד החינוך את העצמאות מבתי הספר ואינו משאיר מקום לדברים החשובים באמת עבור התלמידים

נועד לספק למנהלים ולצוותים בית ספריים בסיס לחשיבה עקרונית ומעשית על עבודתם, כמגמה להופכה למודעת יותר, ובעיקר משמעותית ובעלת השפעה על מושאי עבודתם.

המחבר טוען שבישראל יש בפועל רק מטרה חינוכית ממשית אחת: תעודת הבגרות, ואותה הוא תוקף בנחרצות. הלמידה לבגרות היא ערובה מבחינתו ל"פיגור השכלתי" מאחר שהיא נוטלת את העצמאות מבתי הספר ואינה משאירה כמעט מקום לדברים החשובים באמת עבור התלמידים, הרברים הכלולים ב-14 המטרות שחילץ מן החלק הראשון של ספרו. כך יוצא שמשדר החינוך מחבל ביכולתם של בתי הספר להציב לעצמם את המטרות החשובות להם ולממשן. כולם נדרשים לעשות את דברו של הריבון. לטענתו, הורים רבים מחפשים לעצמם בתי ספר עם מטרות ברורות, וכך הם מקרמים, שלא מרצונם, את החינוך האפור או את החינוך הפרטי.

פרופ' אביהו זכאי, האוניברסיטה העברית בירושלים

אינן כוללות את אותם עקרונות חינוכיים מרוממי נפש.

קשה למצוא מועמד מתאים יותר לעטוף בנושא מאשר ד"ר אברהם פרנק. מבטו איננו של משקיף זר מבחוץ, אלא דווקא של אדם שהיה, ועדיין, מעורב בכל מאודו בעשייה החינוכית. הוא פעל ופועל במערכות החינוך מראשית שנות השבעים של המאה הקודמת עד עצם ימינו אלה, ושנים רבות שימש מנהל בכתי ספר.

הספר "למה בכלל בית ספר?" מחולק לשלושה פרקים עיקריים: הראשון מציג מטרות חינוכיות על פי גישות והוגים חשובים במאה ה-20; השני מרכז את המטרות העולות מן החלק הראשון, ממיין אותן ודן בכל אחת מהן תוך כדי התייחסות לאחרות; והחלק השלישי מרחיב את הירייה על עבר מטרה כלל-ארצית: שוויון הדרמנויות בחינוך, שאלה שאינה לפי כוחו של בית הספר היחיד. החלק הראשון הוא בעל אופי עיוני בעיקרו, החלק השני בעל אופי דיוני פרקטי, והשלישי בוחן באופן ממוקד נושא אחד לעומקו. החלק השני

אברהם פרנק

מבט ישראלי

עטיפת הספר. בגרות במקום חזון

הסיבה לכך היא שמשדר החינוך כופה את מטרותיו הוא על בתי הספר - הישגים גים בבחינות הבגרות או שיעור גבוה של מקבלי תעודת הבגרות - והמטרות הללו

הישגיה וכשליה של מערכת החינוך בארץ ידועים. היא מקבלת תקציב ענקי של יותר מחמישים מיליארד שקלים בשנה, אך מעטים סבורים שהיא מנצלת כראוי וכיאות סכומים אלו. בספרו החדש והמרתק, שהוא בגדר חובה לכל מי שהמעשה החינוכי קרוב ללבו - "למה בכלל בית ספר? מטרת החינוך במאה ה-21: מבט ישראלי" - מנסה המחבר, ד"ר אברהם (אברמל'ה) פרנק מקיבוץ גן שמואל, להטות את הדיון החינוכי נוכי משיח של תפוקות - "הישגיו" של בית הספר - לשיח של מטרות: מהן המטרות שהציב לעצמו בית הספר, וכאילו מידה הוא אכן פועל בעקביות ובנחישות למימושן? בבתי ספר רבים התשובה הרווחת לשאלה "מהי המטרה?" היא: "ראה את האני מאמין שלנו". האני מאמין תלוי על הקיר ונמצא כמוזן גם באתר בית הספר. שם כתובים מן הסתם דברים רבים (מדויי), וכולם מרוממים את הנפש. אז מה הבעיה? הבעיה, טוען פרנק, היא שהחזונות הבית-ספריים היפים הללו אינם מתממשים.

